

Republica Moldova
CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

DECIZIE

de sistare a procesului privind controlul constituționalității unor prevederi din
Anexa nr. 7 la Legea bugetului de stat pentru anul 2021, nr. 258 din 16
decembrie 2020

(sesizările nr. 215a/2020 și nr. 216a/2020)

CHIȘINĂU
30 martie 2021

Curtea Constituțională, judecând în componența:

dnei Liuba ȘOVA, *președinte de ședință*,
dlui Nicolae ROȘCA,
dlui Serghei ȚURCAN,
dlui Vladimir ȚURCAN, *judecători*,
cu participarea dnei Dina Musteața, *asistent judiciar*,

Având în vedere sesizările înregistrate pe 22 decembrie 2020,
Examinând admisibilitatea sesizărilor menționate,
Având în vedere actele și lucrările dosarului,
Deliberând pe 30 martie 2021 în camera de consiliu,

Pronunță următoarea decizie:

ÎN FAPT

1. La originea cauzei se află sesizările depuse la Curtea Constituțională pe 22 decembrie 2020, în baza articolelor 135 alin. (1) lit. a) din Constituție, 25 lit.g) din Legea cu privire la Curtea Constituțională și 38 alin. (1) lit. g) din Codul jurisdicției constituționale, de dna Veronica Roșca și dl Petru Frunze [sesizarea nr. 215a/2020] și, respectiv, de domnii Pavel Filip, Alexandru Jizdan, Dumitru Diacov și Igor Vrenea [sesizarea nr. 216a/2020], deputați în Parlamentul Republicii Moldova.

2. Autorii sesizărilor îi solicită Curții să verifice constituționalitatea unor prevederi ale Anexei nr. 7 la Legea bugetului de stat pentru anul 2021, nr. 258 din 16 decembrie 2020.

3. Autorii sesizărilor consideră că prevederile contestate încalcă articolele 1 alin. (3), 6, 7, 8, 64, 72, 73 și 131 alineatele (4) și (6) din Constituție.

4. Având în vedere identitatea de obiect a sesizărilor nr. 215a/2020 și nr.216a/2020, Curtea a decis conexarea acestora într-un singur dosar, în baza articolului 43 din Codul jurisdicției constituționale. Dosarului i-a fost atribuit numărul 215a/2020.

Motivele sesizărilor

5. Potrivit articolului 47 din Legea finanțelor publice și responsabilității bugetar-fiscale nr. 181 din 25 iulie 2014, Guvernul aprobă și prezintă Parlamentului proiectele legilor bugetare pe anul următor până la 15 octombrie, iar Parlamentul urmează să adopte legile bugetare anuale pe anul următor până la 1 decembrie.

6. Pe 30 noiembrie 2020, prin Hotărârea nr. 843, Guvernul a aprobat și a trimis Parlamentului proiectul legii bugetului de stat pentru anul 2021.

7. Pe 1 decembrie 2020, proiectul de lege privind bugetul de stat pe anul 2021 a fost înregistrat în Parlament cu nr. 475.

DECIZIE DE SISTARE
(SESIZĂRILE NR. 215A/2020 ȘI NR. 216A/2020)

8. Pe 3 decembrie 2020, proiectul de lege privind bugetul de stat pe anul 2021 a fost adoptat în prima lectură.

9. În perioada dintre 4 și 11 decembrie 2020, la proiectul de lege nr. 475 deputații au înaintat 138 de amendamente, dintre care 104 amendamente se referă la Anexa nr. 7, *i.e.* la alocarea mijloacelor financiare din bugetul de stat destinate unităților administrativ-teritoriale „pentru cheltuieli capitale”.

10. Pe 14 decembrie 2020, Guvernul a adoptat Hotărârea nr. 892 cu privire la aprobarea Avizului asupra amendamentelor propuse la proiectul legii bugetului de stat pentru anul 2021.

11. Pe 16 decembrie 2020, Parlamentul a adoptat Legea bugetului de stat pentru anul 2021 în lectura a doua.

Legislația pertinentă

12. Prevederile relevante ale Constituției sunt următoarele:

Articolul 1 Statul Republica Moldova

„[...]”

(3) Republica Moldova este un stat de drept, democratic, în care demnitatea omului, drepturile și libertățile lui, libera dezvoltare a personalității umane, dreptatea și pluralismul politic reprezintă valori supreme și sânt garantate.”

Articolul 6 Separația și colaborarea puterilor

„În Republica Moldova puterea legislativă, executivă și judecătorească sunt separate și colaborează în exercitarea prerogativelor ce le revin, potrivit prevederilor Constituției.”

Articolul 131 Bugetul public național

„[...]”

(4) Orice propunere legislativă sau amendament care atrag majorarea sau reducerea veniturilor bugetare sau împrumuturilor, precum și majorarea sau reducerea cheltuielilor bugetare pot fi adoptate numai după ce sunt acceptate de Guvern.

[...]

(6) Nici o cheltuială bugetară nu poate fi aprobată fără stabilirea sursei de finanțare.”

13. Prevederile relevante ale Legii bugetului de stat pentru anul 2021, nr. 258 din 16 decembrie 2020, sunt următoarele:

Art.4. – (1) În bugetul de stat se aprobă transferuri către alte bugete și fonduri:

„[...]”

c) la bugetele locale – în sumă totală de 14202474,4 mii de lei, din care din contul împrumutului acordat de Banca Mondială în cadrul proiectului "Reforma învățământului

DECIZIE DE SISTARE
(SESIZĂRILE NR. 215A/2020 ȘI NR. 216A/2020)

în Moldova" pentru procurarea utilajului școlar și mobilierului școlar – 22889,0 mii de lei și pentru dotarea laboratoarelor – 2500,0 mii de lei. Repartizarea transferurilor la bugetele locale se efectuează conform anexei nr.7.

14. Prevederile relevante ale Hotărârii Guvernului nr. 892 din 14 decembrie 2020 cu privire la aprobarea Avizului asupra amendamentelor la proiectul legii bugetului de stat pentru anul 2021 sunt următoarele:

Guvernul a examinat amendamentele înaintate de către deputați și avizele comisiilor permanente ale Parlamentului la proiectul legii bugetului de stat pentru anul 2021 (inițiativa legislativă a Guvernului nr. 475 din 1 decembrie 2020) și comunică următoarele.

Amendamentele prezentate în temeiul prevederilor art.59 din Regulamentul Parlamentului, aprobat prin Legea nr.797/1996, prevăd modificarea veniturilor, cheltuielilor și surselor de finanțare ale bugetului de stat și, în mare parte, presupun majorări ale cheltuielilor, fără a indica sursa de finanțare a acestora, fiind astfel în contradicție cu prevederile art.131 alin.(6) din Constituția Republicii Moldova, care stipulează că nicio cheltuială bugetară nu poate fi aprobată fără stabilirea sursei de finanțare.

Deputații în Parlament au înaintat 138 de amendamente, care prevăd cheltuieli suplimentare de circa 1,9 mld. lei, iar rezultatele examinării acestora se prezintă după cum urmează.

[...]

Dat fiind faptul că solicitările de mijloace financiare destinate autorităților publice locale pentru cheltuieli capitale depășesc posibilitățile financiare, precum și că, în mare parte, acestea se atribuie dezvoltării infrastructurii drumurilor, au fost identificate posibilități de redirecționare în aceste scopuri a mijloacelor financiare de la Programul de reparație a drumurilor publice naționale, locale, comunale și a străzilor, care urmau să fie repartizate prin hotărâre de Guvern - 203107,9 mii lei și de la Acțiuni cu caracter general - 100000,0 mii lei. Repartizarea acestor mijloace financiare pe autorități publice locale și pe obiecte concrete rămâne la latitudinea deputaților și urmează a fi adoptate în plenul Parlamentului, fără depășirea parametrilor generali ai bugetului de stat:

MC nr.63 din 01.12.2020; LA nr.365 din 02.12.2020; IG nr.157 din 02.12.2020; IG nr.158 din 02.12.2020; IG nr.159 din 02.12.2020; IG nr.161 din 02.12.2020; IG nr.162 din 02.12.2020; IG nr.163 din 02.12.2020; IuR nr.81 din 02.12.2020; VB nr.23 din 03.12.2020; VC nr.15 din 03.12.2020; AS nr.45 din 04.12.2020; AS nr.46 din 04.12.2020; AS nr.49 din 04.12.2020; AS nr.50 din 04.12.2020; AS nr.51 din 04.12.2020; AS nr.52 din 04.12.2020; FPDM-01 nr.21 din 07.12.2020; VN nr.187 din 07.12.2020; MC nr.64 din 07.12.2020; IM nr.49 din 07.12.2020; IM nr.50 din 07.12.2020; Di.P. nr.90 din 07.12.2020; Di.P. nr.91 din 07.12.2020; Di.P. nr.92 din 07.12.2020; Di.P. nr.93 din 07.12.2020; Di.P. nr.94 din 07.12.2020; Di.P. nr.95 din 07.12.2020; Di.P. nr.96 din 07.12.2020; Di.P. nr.101 din 07.12.2020; SM. nr.66 din 07.12.2020; SM. nr.67 din 07.12.2020; LV nr.242 din 07.12.2020; LV nr.243 din 07.12.2020; LV nr.244 din 07.12.2020; LV nr.245 din 07.12.2020; LV nr.246 din 07.12.2020; Ch.M nr.113 din 07.12.2020; Di.P. nr.102 din 08.12.2020; Di.P. nr.103 din 08.12.2020; AD nr.60 din 08.12.2020; AP nr.142 din 08.12.2020; IM nr.57 din 09.12.2020; VB-O nr.55 din 09.12.2020; AR nr.29 din 09.12.2020; IL nr.17 din 09.12.2020; IL nr.18 din 09.12.2020; OL nr.58 din 09.12.2020; OL nr.59 din 09.12.2020; EV nr.2 din 09.12.2020; EV nr.3 din 09.12.2020; AO nr.125 din 09.12.2020; AO nr.127 din 09.12.2020; AO nr.128 din 09.12.2020; AO nr.129 din 09.12.2020; MB-02 nr.36 din 09.12.2020; MB-02 nr.40 din 09.12.2020; MB-02 nr.41 din 09.12.2020; PB nr.07/12 din 09.12.2020; AJ nr.15 din 09.12.2020; AJ nr.16 din 09.12.2020; PP nr.3 din 09.12.2020; FG nr.31 din 09.12.2020; NP nr.112 din 09.12.2020; GN nr.24 din 09.12.2020; GN nr.25 din 09.12.2020; FPDM-01 nr.23 din 09.12.2020; AJ nr.16 din 09.12.2020; OS nr.44 din 09.12.2020; IG nr.03/38 din 09.12.2020; IG nr.03/42 din 09.12.2020; SA nr.1/35 din 09.12.2020; AS nr.57 din 09.12.2020; VM nr.9 din 10.12.2020; LA nr.380 din 10.12.2020; VG nr.27 din 10.12.2020; ES nr.1/4-05-2 din 10.12.2020; VB nr.325 din 10.12.2020; VA nr.10-1

DECIZIE DE SISTARE
(SESIZĂRILE NR. 215A/2020 ȘI NR. 216A/2020)

din 10.12.2020; VO nr.590 din 10.12.2020; VO nr.591 din 10.12.2020; PB nr.08/12 din 10.12.2020; VB 2 nr.23 din 10.12.2020; VN nr.190 din 10.12.2020; AD nr.61 din 10.12.2020; AD nr.62 din 10.12.2020; AD nr.63 din 10.12.2020; Ch.M nr.116 din 10.12.2020; MP nr.3 din 10.12.2020; CF nr.5 din 10.12.2020; CT nr.15 din 10.12.2020; SS nr.108 din 10.12.2020; EB nr.29 din 10.12.2020; MT nr.30 din 10.12.2020; MT nr.31 din 10.12.2020; MT nr.29 din 10.12.2020; MT nr.32 din 10.12.2020; GB nr.9 din 10.12.2020; CP nr.42/1 din 11.12.2020; EG nr.10 din 11.12.2020; GR nr.18 din 11.12.2020; VF nr.7 din 11.12.2020; VV nr.28 din 11.12.2020; MC nr.68 din 11.12.2020.

Amendamentele susținute implică modificări la textul proiectului de lege (art. 2, art. 3 și art. 4) și în anexele nr. 1, nr. 3, nr. 4 și nr. 7 corespunzător”.

ÎN DREPT

A. Argumentele autorilor sesizărilor

15. Autorii sesizărilor consideră că prevederile articolului 131 alin. (6) din Constituție impun stabilirea concomitentă a alocației bugetare, care are semnificația unei cheltuieli, și a sursei de finanțare, care are semnificația venitului necesar pentru suportarea ei, spre a evita consecințele negative, pe plan economic și social, ale stabilirii unei cheltuieli bugetare fără acoperire. Așadar, norma constituțională nu se referă la existența concretă a unor resurse financiare suficiente la momentul adoptării legii, ci la faptul că acea cheltuială trebuie prevăzută în deplină cunoștință de cauză în bugetul de stat pentru a putea fi acoperită în mod cert în cursul anului bugetar și, în plus, aceasta trebuie să fie eficientă.

16. Autorii au menționat că Guvernul nu poate renunța la un drept sau la o obligație constituțională, inclusiv de a-și exprima acceptul sau refuzul în privința unor propuneri legislative sau amendamente cu impact bugetar. Lipsa acceptului Guvernului, exprimat clar și cuantificat asupra fiecărui amendament al deputaților, constituie o omisiune, un rezultat al neexecutării prevederilor articolului 131 alin. (4) din Constituție. Amendamentele referitoare la Anexa nr.7 au fost adoptate de către Parlament fără acceptul Guvernului, în forma stabilită de lege. Avizul Guvernului a fost adoptat în lipsa unui studiu complex privind impactul economico-financiar și quantumul estimativ al veniturilor bugetare pasibile de redirecționare, în lipsa evaluării repercusiunilor asupra bugetului public național și fără identificarea mijloacelor bugetare suplimentare necesare menținerii echilibrului bugetar stabilit, astfel încalcându-se prevederile constituționale extrinseci ale procedurii bugetare prevăzute la articolul 131 alin. (4) și alin. (6) din Constituție.

17. Autorii sesizărilor consideră că prevederile contestate încalcă articolele 1 alin. (3), 6, 7, 8, 64, 72, 73 și 131 alin. (4) și (6) din Constituție.

B. Aprecierea Curții

18. Examinând admisibilitatea sesizărilor, Curtea constată următoarele.

DECIZIE DE SISTARE
(SESIZĂRILE NR. 215A/2020 ȘI NR. 216A/2020)

19. Articolele 25 lit. g) din Legea cu privire la Curtea Constituțională și 38 alin. (1) lit. g) din Codul jurisdicției constituționale îi conferă deputatului în Parlament dreptul de a sesiza Curtea Constituțională.

20. În conformitate cu articolul 135 alin. (1) lit. a) din Constituție, controlul constituționalității legilor, în prezenta cauză a unor prevederi din Legea bugetului de stat pentru anul 2021, ține de competența Curții Constituționale.

21. Curtea a observat că obiectul sesizărilor îl constituie unele prevederi din Anexa nr. 7 la Legea bugetului de stat pentru anul 2021, nr. 258 din 16 decembrie 2020.

22. Curtea reține că prevederile contestate nu au făcut anterior obiect al controlului de constituționalitate.

23. În procesul examinării cauzei, ca urmare a votării, s-a înregistrat o paritate de voturi. Din aceste considerente, în baza articolelor 60 lit. f) și 66 alin.(5) din Codul jurisdicției constituționale, examinarea constituționalității unor prevederi din Anexa nr. 7 la Legea bugetului de stat pentru anul 2021, nr. 258 din 16 decembrie 2020, se sistează.

Din aceste motive, în baza articolelor 135 alin. (1) lit. a), 140 din Constituție, 26 alin. (1) din Legea cu privire la Curtea Constituțională, 60 lit. f), 61 alin. (3), 64 și 66 alin. (5) din Codul jurisdicției constituționale, Curtea Constituțională

DECIDE:

1. *Se sistează* procesul privind controlul constituționalității unor prevederi din Anexa nr. 7 la Legea bugetului de stat pentru anul 2021, nr. 258 din 16 decembrie 2020, solicitat de dna Veronica Roșca și dl Petru Frunze și, respectiv, de domnii Pavel Filip, Alexandru Jizdan, Dumitru Diacov și Igor Vreimea, deputați în Parlamentul Republicii Moldova.

2. Prezenta decizie este definitivă, nu poate fi supusă niciunei căi de atac, intră în vigoare la data adoptării și se publică în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.

Președinte de ședință

Liuba ȘOVA

*Chișinău, 30 martie 2021
DCC nr. 40
Dosarul nr. 215a/2020*